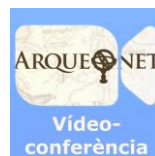

Curs
Grans batalles de la història (IV)
Curs 2022-2023

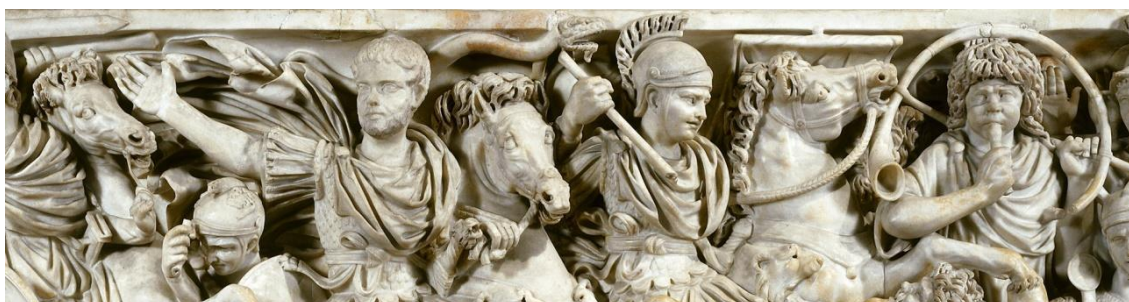
Batalles del món bizantí i
Grans Batalles navals de la Història

Online

Índex

Presentació	3
Organització	3
Metodologia	4
Professorat.....	4
Coordinador.....	4
Classes ordinàries. Calendari i horari	5
Activitats complementàries.....	5
Modalitats, lloc de realització i funcionament.....	5
Opcions, preus i formes de pagament	7
Preinscripció i matriculació	7
Programa del curs	9

Presentació

La fi de l'Imperi romà a Occident va deixar un mosaic d'estats germànics liderats per una elit de guerrers que es passaven el dia lluitant els uns contra els altres i que trobaven en la guerra la legitimació de la seva posició hegemònica. Per això, el mapa polític de l'Europa dels segles V-IX fou força canviant, amb estats que apareixien i desapareixien engolits pels seus veïns com a conseqüència d'aclaparadores derrotes com ara Vouillé o Guadalete. L'arribada dels àrabs a la Mediterrània, després de derrotar als bizantins al riu Yarmuk, també va constituir un element de desestabilització política que va ser frenat per Occident a Poitiers. Ara bé, davant la perspectiva de la seva desaparició, l'Europa catòlica va optar per una estratègia de reunificació entorn Carlemany. Tot i això, la seva època tampoc no va ser massa pacífica i va estar marcada per combats de gran transcendència històrica, com ara la derrota a Roncesvalls o la campanya per a la conquesta de la Saxònia.

No obstant, cal recordar que l'Imperi romà no havia caigut en la seva totalitat, doncs, a Orient, l'Imperi Bizantí es considerava el seu hereu i alimentava l'esperança de la seva resurrecció. Per això, a mitjans segle VI, Justinià va impulsar la reconquesta d'Occident combatent contra els vàndals (a Àfrica), els ostrogots (a Itàlia) i els visigots (a Hispània). Tot i els èxits obtinguts, aquestes conquestes s'acabaran perdent i l'Imperi Bizantí anirà decaient, sobretot, pel desgast de la guerra amb els búlgars i, com a conseqüència de les terribles derrotes a Manzikert i Miriocèfal que pràcticament els van fer fora d'Anatòlia. La miraculosa arribada dels almogàvers va donar un nou respir a Bizanci, però la pressió dels otomans fou implacable i, esgotat i fustigat per totes bandes, l'Imperi d'Orient va protagonitzar un lent i agònic procés de desaparició.

La segona part del curs proposa un seguit de batalles navals de l'Edat Mitjana i de l'Edat Moderna que van tenir rellevància des del punt de vista de les conseqüències geopolítiques que van desencadenar, de les brillants accions de determinats almiralls i dels sistemes de combat evolucionats en funció de l'època. També es parlarà de la tipologia de vaixells, de l'armament emprat, de les estratègies militars i altres curiositats sobre les flotes o els seus integrants.

Organització

El curs està organitzat en tres mòduls:

- Mòdul 1: Les guerres de l'Alta Edat Mitjana (ss. V-IX).
- Mòdul 2: Les guerres de l'Imperi Bizantí (ss. VI-XIV).
- Mòdul 3: Grans batalles navals de l'Edat Mitjana i l'Edat Moderna.

Cada mòdul consta d'un número determinat de classes fins a un total de 22, cada una d'una hora i mitja de durada a càrrec de reconeguts especialistes en cada àrea temàtica.

El curs està muntat de forma totalment modular, de manera que es pot cursar tot de forma conjunta o per mòduls de forma independent. Podeu trobar les diferents opcions a l'apartat 'Programa del curs.'

Cada sessió comptarà amb un material didàctic format per un dossier i les presentacions en PDF que es projectaran a classe, a les quals es podrà accedir a partir d'una clau d'accés que es donarà un cop feta la inscripció. Aquests materials es penjaran setmanalment el dia de la classe al Campus Virtual d'Arqueonet.

Aquells que ho desitgin, a final de curs poden optar a un diploma d'assistència d'acord amb el tipus de curs que hagin realitzat.

Metodologia

El curs es basarà en sessions que no pretenen ser tan sols classes ordinàries teòriques, sinó una aplicació pràctica d'allò que es vagi aprenent amb la participació activa de l'alumnat. Per això, els alumnes disposaran del dossier comentat a l'apartat anterior que, per un costat, els servirà de suport a les classes i, per l'altre, els oferirà les eines i els instruments necessaris per ampliar la informació obtinguda en les sessions presencials i poder així aportar opinions i idees al curs, generant debat i enriquint els coneixements de tothom.

Professorat

Carles Buenacasa Pérez

Dr. en Història Antiga i Professor Agregat al Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona (UB).

Javier Martínez Babón

Llicenciat en Egiptologia per la Eberhart-Karls Universität de Tübingen
Dr. en Història per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

Coordinador

Prof. Felip Masó Ferrer

Mail: arqueonet@arqueonet.net

Tfn.: 667 013 352

Classes ordinàries. Calendari i horari

Els dies de les activitats són els divendres, **de 18.30h a 20.00h** (els mòduls 1 i 2) i de **17.30h a 19.00h** (el mòdul 3) i la durada del curs va del 4 de novembre de 2022 al 26 maig de 2023. 22 sessions en total.

Mòduls	Professorat	Calendari
Mòdul 1: Les guerres de l'alta edat mitjana (ss. V-IX)	Dr. Carles Buenacasa	Els divendres, del 4 de novembre al 16 de desembre de 2022, de 18.30h a 20.00h
Mòdul 2: Les guerres de l'Imperi Bizantí (ss. VI-XIV).	Dr. Carles Buenacasa	Els divendres, del 13 de gener al 10 de febrer de 2023, de 18.30h a 20.00h
Mòdul 2: Les Grans Batalles navals de l'Edat Mitjana i l'Edat Moderna	Dr. Javier Martínez Babón	Els divendres, del 3 de març al 26 de maig de 2023, de 17.30h a 19.00h

És possible cursar:

- el curs sencer
- mòduls solts
- i també assistir a sessions soltes.

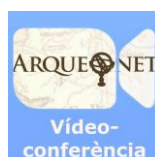
Activitats complementàries

Les activitats complementàries relacionades amb aquest curs, en cas que n'hi hagi, s'aniran programant durant el curs i us les anirem anunciant a mesura que estiguin preparades.

Els alumnes que cursin com a mínim un mòdul del curs podran assistir a aquestes activitats amb un descompte aproximat del 10% i tindran dret preferent d'inscripció.

Modalitats, lloc de realització i funcionament

Aquest curs s'impartirà exclusivament en modalitat **online**, format videoconferència, a través de l'aplicació Zoom.

En les activitats online en format videoconferència tant el professorat com l'alumnat està a casa, de manera que no s'emeten des de les aules d'Arqueonet (tal com passa en el cas de l'streaming) sinó que el professor/a realitza la classe directament des de casa, amb l'ordinador. El format de la classe podrà ser estàndard (amb PowerPoint del/la professor/a compartit) o bé en format de tertúlia (sense PowerPoint), segons decisió pedagògica del professorat. Per tal que la classe sigui el màxim de participativa preguem que els/les alumnes que esteu a casa **tingueu la càmera connectada** tota l'estona, de forma que el professorat tingui un bon feed-back. Així mateix, **mantingueu el micròfon apagat per evitar sorolls de fons, però enceneu-lo lliurement en el moment de fer alguna pregunta o intervenció**. Entre tots podem fer possibles unes classes ben àgils, participatives i el màxim de semblats a les presencials!

Després de cada sessió ordinària, totes les persones inscrites podran visualitzar de nou la gravació, ja que facilitarem l'enllaç per tenir-hi accés. L'enllaç serà facilitat entre un i tres dies després de la classe i estarà **disponible unes quatre setmanes**. Les gravacions no seran descarregables, per una qüestió de drets d'autor del professorat.

Els apunts, dossiers, PowerPoint's, etc, complementaris al curs, en cas que n'hi hagi, els entregarem en format PDF a través del **Campus Virtual** de la web d'Arqueonet (<https://www.arqueonet.net/C-Campus-virtual>). Els materials entregats **s'aniran despenjant** periòdicament per economitzar espai d'emmagatzematge; per tant recomanem que us els aneu descarregant a mesura que es fan les classes. Tot i això, si ja han estat despenjats i encara no us els heu descarregat, ens podeu avisar i us els farem arribar quan la càrrega de feina ens ho permeti.

Si algun alumne desitja tenir els dossiers impresos ens ho pot demanar. En aquests casos els facilitarem sota petició i amb cita prèvia per a la recollida a Arqueonet.

Els PowerPoint's, en cas que el professorat permeti que s'entreguin, només es facilitaran en format PDF al campus virtual.

Les activitats complementàries podran ser visites a museus o exposicions, tallers, màster-classes, etc., per tant no tenen un lloc de realització determinat i es faran a un lloc o un altre en funció del disseny cada activitat. En cas que en aquest curs se'n facin, en el moment que les tinguem dissenyades us farem arribar el programa de l'activitat amb tota la informació.

Opcions, preus i formes de pagament

Els preus són el mateixos tant si es fa en la modalitat presencial com si es fa en la modalitat online.

Curs complet

Preus i terminis de pagament					
Opció	Preu	Terminis			
		Matrícula (1er T)	2on T.	3er T.	4rt T.
		Set-Oct 2022	(fi nov 2022)	(fi gen 2023)	(fi mar 2023)
Curs complet	350 €	140 €	70 €	70 €	70 €

Mòduls solts i sessions soltes

Mòdul	Títol mòdul	Sessions	Preu
Mòdul 1	Les guerres de l'alta edat mitjana (ss. V-IX)	6	105 €
Mòdul 2	Les guerres de l'Imperi bizantí (ss. VI-XIV)	5	90 €
Mòdul 3	Les grans batalles navals de l'Edat Mitjana i l'Edat Moderna	11	190 €
Sessions soltes			18 €

Els pagaments dels mòduls i de les sessions soltes es realitzen de forma íntegra, sense terminis, uns dies abans de començar el mòdul o la sessió corresponent.

Preinscripció i matriculació

Preinscripció

Podeu fer preinscripció per qualsevol de les següents vies:

- 1. Per correu electrònic:** enviar un missatge a l'adreça arqueonet@arqueonet.net especificant la següent informació:
 - Títol del missatge: "Inscripció al curs Grans batalles de la història (IV) 2022-2023"
 - Indicar la modalitat d'inscripció:
 - Inscripció al curs complet
 - Inscripció a mòduls o sessions independents: indicar quins/es
 - Dades de cada participant que s'inscriu: nom i cognoms, adreça postal completa, adreça electrònica i telèfon de contacte

2. Per la pàgina web d'Arqueonet, a través de l'enllaç següent:

http://www.arqueonet.net/cat_contacte.html

Complimentar els camps de dades personals indicats a la pàgina web i, en el camp "Missatge", especificar la següent informació:

- En primer lloc incloure el text "Inscripció al curs Grans batalles de la història (IV) 2022-2023"
- Indicar la modalitat d'inscripció:
 - Inscripció al curs complet
 - Inscripció a mòduls o sessions independents: indicar quins/es

3. Per telèfon: la preinscripció també es podrà fer per telèfon, als números 937423014 o 667013352.

4. Presencialment: a Arqueonet, carrer Sepúlveda 79 – 08015 Barcelona, de dilluns a dijous de 10h a 14h i de 16h a 20h

Un cop feta la preinscripció, Arqueonet enviarà un mail confirmant la recepció la mateixa.

Un cop feta la preinscripció, Arqueonet enviarà un mail confirmant la recepció la mateixa. Les places s'adjudicaran per estricta ordre d'arribada de les sol·licituds.

Matriculació

Quan s'assoleixi el nombre mínim d'assistents, Arqueonet ho comunicarà a tots els preinscrits i llavors s'iniciaran els passos per formalitzar la matrícula. En aquell moment comunicarem les vies per a poder-la realitzar.

En cas de que, en general, no s'assoleixi el mínim d'inscripcions, el curs no es podrà dur a terme.

Programa del curs

Mòdul 1: Les guerres de l'alta edat mitjana (ss. V-IX)

Durada del mòdul: del 4 de novembre al 16 de desembre de 2022 (excepte el 9 de desembre, que no hi ha classe).

Horari: els divendres, de 18.30h a 20.00h.

Professor: Dr. Carles Buenacasa Pérez.

6 sessions:

1. Vouillé (507): La fi del Regne Visigot de Toulouse
2. Alboí i la conquesta de la Itàlia bizantina (568)
3. La batalla del riu Yarmuk (636) i l'expansió de l'Islam per la Mediterrània
4. Guadalete (711) i la fi de la Hispània visigoda
5. Poitiers (732) i les campanyes militars de Carles Martell
6. Les guerres de Carlemany (768-814): Roncesvalls i la conquesta de la Saxònia

Mòdul 2: Les guerres de l'Imperi bizantí (ss. VI-XIV)

Durada del mòdul: del 13 de gener al 10 de febrer de 2023.

Horari: els divendres, de 18.30h a 20.00h.

Professor: Dr. Carles Buenacasa Pére.

5 sessions:

1. Justinià i la *renovatio imperii* (I): la derrota i submissió dels vàndals (s. VI)
2. Justinià i la *renovatio imperii* (II): la conquesta de la Itàlia ostrogoda (s. VI)
3. El setge de Constantinoble per Simeó de Bulgària (913) i el problema dels búlgars
4. L'inici del fi les derrotes bizantines a Manzikert (1071) i Miriocèfal (1176)
5. La campanya dels almogàvers i la "venjança catalana" (1303-1312)

Mòdul 3: Les grans batalles navals de l'Edat Mitjana i l'Edat Moderna

Durada del mòdul: del 3 de març al 26 de maig de 2023 (el 31 de març i el 7 d'abril no hi ha classe).

Horari: el divendres, de 17:30 a 19:00.

Professor: Dr. Javier Martínez Babón.

11 sessions:

1. Victòries de l'almirall Roger de Llúria (1245-1305) i les hegemònies a la Mediterrània a l'última fase del segle XIII.
2. Sluys (1342), Winchelsea (1350) i La Rochelle (1372): pugna entre anglesos, francesos i castellans pel control del Canal de la Mànega durant una fase de la Guerra dels Cent Anys
3. Cristians contra musulmans a la Mediterrània: de la batalla de Préveza (1538) a la de Lepant (1572)
4. Mites i realitats sobre "La Armada Invencible" i la "Contrarmada anglesa" de l'any següent (1588 i 1589)
5. La batalla de les Dunes i el declivi definitiu de la marina espanyola en front dels holandesos al segle XVII (1639)
6. El raid sobre Medway (1667): la brillant i inesperada acció de l'almirall holandès de Ruyter que va humiliar la flota anglesa.
7. Les batalles de Barfleur i La Hogue (1692): nombroses baixes entre francesos per una banda i holandesos i anglesos per l'altra en una acció que, segons els combatents, ningú no va perdre
8. Batalles de cap Sicié (1744) i Menorca (1756): les flotes espanyola i francesa encara amb capacitat per provocar danys a la flota anglesa que comportaren judicis per ineptitud de l'oficialitat.
9. La batalla de la badia de Quiberon (1759): la flota anglesa trencà les línies de comunicació entre França i les seves colònies de Nordamèrica
10. La batalla d'Aboukir (1798): destrucció de la flota francesa a Egipte simbolitzada a través de les fatals explosions en el formidable navili de línia L'Orient
11. La batalla de Trafalgar (1805). El triomf pòstum del mític almirall Horaci Nelson amb conseqüències militars i geopolítiques de gran abast.